

Jaarstukken 2023

Gemeente
Hengelo

5.2.6 Sociaal domein

Aanspreekpunt bestuurlijk

Wethouders Luttkholt, Bruggink en Freriksen

Aanspreekpunt ambtelijk

T. Lantink, E. Van Spall, K. Webbink en
J. Logtenberg

Welke belangrijke ontwikkelingen zagen we in 2023?

Ook in 2023 konden inwoners op de gemeente Hengelo rekenen als ze moeite hadden om zelfstandig mee te doen in de maatschappij. Of het nu ging om huishoudelijke ondersteuning, hulp bij schulden, Regiotaxi of een zinvolle daginvulling. Wel hebben wij in 2023 de verandering in het sociaal domein in gang gezet, zoals verwoord in het 'Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein'.

Zoals in paragraaf 5.1 is verwoord, stond het eerste jaar van het transformatieplan in het teken van de opstart van de uitvoering van de transformatie. Wij zijn in 2023 voortvarend gestart met meerdere, op elkaar afgestemde, activiteiten (niet alleen vanuit dit programma, maar ook vanuit programma 4, 5 en 7). Activiteiten die eraan bijdragen dat goede ondersteuning en begeleiding, nu en in de toekomst, bereikbaar blijft voor alle Hengeloërs die dat nodig hebben. Wij geloven, dat het anders én beter kan. Meer omzien naar jezelf en elkaar, hulp dichterbij in de wijk, en minder versnippering. Daarbij zoeken naar een passende balans tussen menswaarden, bureaucratie en efficiëntie. Activiteiten zoals Aanvragen 2.0, Aanmodderen is stoppen, versterken van de sociale basis en Jeugdhulpteams op scholen. Ze komen in dit programma inhoudelijk aan de orde.

Al snel hebben wij voor het proces van verwerving van de basisondersteuning een aanvullende opdracht verstrekt, vanwege de complexiteit, omvang en impact ervan. Deze verwerving is leidend geweest voor het opstarten en prioriteren van de activiteiten in 2023. Bestaande overeenkomsten voor jeugdhulp en Wmo lopen per 1 januari 2025 namelijk af en dan moeten wij de basisondersteuning gereed hebben. Voor de verwerving van de basisondersteuning zijn wij in gesprek met onze aanbieders van zorg- en welzijnsdiensten.

Tegelijk met de lokale verwerving van basisondersteuning, startte in 2023 de regionale aanbesteding van de jeugdhulp door de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente (OZJT), in samenwerking met de gemeenten. Separaat aan maar wel verbonden met dit inkoopproces, liep de doorontwikkeling van het Barrièremodel naar het Kwaliteit- en integriteitsinstrument Twente (KIT).

Zoals met gemeenteraad is afgesproken, geven wij in een bijlage extra informatie over de voortgang van de transformatie. Zie bijlage 10.2.

Regionale en landelijke context

De veranderingen in het sociaal domein stonden in 2023 niet los van regionale en landelijke ontwikkelingen en sluiten daar goed bij aan.

Hervormingsagenda jeugd

Het Rijk, zorgaanbieders, cliënten (vertegenwoordigers), professionals en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) stelden samen de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 op. Dit moet leiden tot verbetering van de hulpverlening en een financieel beheersbaar en duurzaam jeugdstelsel. De VNG en het Rijk hebben na 1,5 jaar onderhandelen in april 2023 een financieel akkoord bereikt voor de Hervormingsagenda. Onderdeel van deze hervormingsagenda zijn de beoogde aanpassingen van de Jeugdwet en het maken van afspraken met partners over kwalitatief goede zorg, die aansluit bij behoeften van jeugdigen, ouders en gezinnen.

Naast de Hervormingsagenda is in 2023 het landelijke programma 'Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming' gestart, om de jeugdbeschermingsketen te vereenvoudigen. En zijn wij (boven) regionaal bezig met de om- en afbouw van de JeugdzorgPlus en de drie-milieus voorzieningen (voorzieningen waar jeugdigen verblijven, behandeling krijgen en scholing/werk en vrijetijdsbesteding) naar kleinere groepen.

Wij zien dat deze ontwikkelingen direct aansluiten bij het transformatieplan, waarin al een groot aantal onderdelen van de hervormingsagenda worden opgepakt, en bij de regionale inkoop van de jeugdhulp.

Wetswijziging Wmo controversieel verklaard

De Tweede Kamer heeft de (verdere) behandeling van de wetswijziging Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 controversieel verklaard. Dit betekent dat ze hierover pas besluiten nemen na het aantreden van een nieuw kabinet. Daaronder valt onder andere de wijziging in verband met de invoering van het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen.

Ook enkele andere wetten met het oog op een integrale en gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek en de daarvoor benodigde gegevensverwerking, zijn controversieel verklaard. Zoals de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS).

Breed offensief Participatiewet uitgesteld met uitzondering van aantal maatregelen

In de Beleidsbegroting 2023-2026 hebben wij aangegeven dat het wetsvoorstel Breed Offensief Participatiewet is uitgesteld. Met dit offensief stelt het kabinet maatregelen voor om meer mensen met een beperking aan een baan te helpen en aan het werk te houden. De volgende maatregelen vanuit het Breed Offensief gelden echter al wel vanaf 1 januari 2023:

- Mogelijk maken dat het inkomen uit deeltijdwerk niet meer volledig af gaat van de bijstandsuitkering van de werknemer die werkt met loonkostensubsidie
- De kostendelersnorm is gewijzigd zodat jongeren tot 27 jaar niet meetellen als kostendeler voor hun huisgenoten.

Aanpak geldzorgen, armoede en schulden

Het Rijk streeft naar bestaanszekerheid. In de landelijke Aanpak geldzorgen, armoede en schulden staat een divers palet aan maatregelen om een substantiële bijdrage te leveren aan het verminderen van het aantal mensen en in het bijzonder kinderen, dat leeft in armoede en/of te maken heeft met problematische schulden. Denk hierbij aan verhoging wettelijk minimum loon, diverse maatregelen tegen energiearmoede en aanpak schuldenincasso. Bij een deel van de maatregelen krijgt de gemeente nadrukkelijk een taak. Een deel daarvan is niet nieuw voor ons, zoals de intensivering vroegsignalering schulden en verstrekking van meer saneringskredieten. Wij hebben oog voor uitvoerbaarheid van de extra maatregelen, zowel inhoudelijk (in lijn met ons transformatieplan) als financieel (krijgen we hier voldoende compensatie voor).

Relevante beleidsnota's

- [Nota Handhaving Sociaal Domein](#) (2017)
- [Twents model inkoop maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp](#) (2017)
- Meerjarenplan gezondheid 'Gezond op de agenda' (2019)
- Lokale visie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen na 2021 (2019)
- Notitie 'Een nieuwe focus op preventie in het sociaal domein Hengelo' (2019)
- 'Wonen en zorg in Hengelo', Opgaven voor 2019 -2025
- Uitvoeringsplan 'Eenzaamheid is iets om te delen' (2020)
- Regionaal plan van aanpak tegengaan dak- en thuisloosheid centrumgemeente Enschede
- Actieplan toegankelijkheid Hengelo (2020)
- Actieplan preventie jeugd (2020)
- [Beleidskader Armoede en Schulden 2021-2024 'Het taboe doorbreken'](#)
- [Beleidsprogramma sociaal 2021 - 2025](#)
- [Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo \(2022\)](#)
- Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023-2026
- Voorbij de Regenboog, lhbti+-beleidsnotitie 2023-2026

Verbonden partijen

SamenTwente

SamenTwente is een GR voor de organisaties GGD (Gemeentelijke gezondheidsdienst), OZJT (Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente) en VTT (Veilig Thuis Twente). Ook wordt gastheerschap geboden aan Kennispunt Twente, Samen14 en Twentse Koers.

SamenTwente is een organisatie voor en door de 14 Twentse gemeenten. Samen met de 14 Twentse gemeenten en de ketenpartners zet SamenTwente zich in voor gezonde, veilige en vitale inwoners van Twente.

Portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarkt (samenwerking Wet SUWI)

De Twentse arbeidsmarkt is volop in beweging en vraagt om gezamenlijke investeringen zodat werkenden, werkzoekenden en werkgevers zich blijvend kunnen ontwikkelen en zo laten bijdragen aan de brede welvaart in Twente uitgedrukt in ons Bruto Twents Geluk. Vooruitlopend op de ingezette landelijke ontwikkelingen voor de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur, werken wij regionaal samen aan een perspectief voor de strategische agenda voor de komende jaren en een arbeidsmarktinfrastructuur die ons in staat stelt onze ambities goed uit te kunnen voeren.

SWB Midden Twente

De GR SWB Midden Twente is vanuit verlengd lokaal bestuur een publieke uitvoeringsorganisatie voor beschut werk, arbeidsontwikkeling en beheer van de openbare ruimte voor de gemeenten Borne, Hengelo en Hof van Twente. Met het Strategisch plan 2023–2027 heeft SWB in afstemming met de verbonden gemeenten een toekomstbestendige koers met bijpassende ambities bepaald.

Werkplein Twente

Werkplein Midden Twente is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Borne, Haakbergen, Hengelo, Hof van Twente, UWV en SWB op zowel het gebied van werkzoekendendienstverlening als op het gebied van werkgeversdienstverlening. Door middel van een gezamenlijke aanpak proberen we mensen met een WW-uitkering, bijstandsuitkering of arbeidshandicap aan een passende baan te helpen. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt sluit het aanbod vanuit de bestanden steeds vaker niet (helemaal) aan bij de vraag van werkgevers. De werkzaamheden verschuiven om die reden meer van acquisitie naar het matchen van vraag en aanbod. En naar het ondersteunen van werkgevers op het terrein van een Leven Lang Ontwikkelen en inclusief personeelsbeleid en het aanboren van onbekend talent.

Stadsbank Oost Nederland

Samenwerkingsverband met 21 gemeenten voor de uitvoering van schuldhulpverlening. Vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wsg) zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor de schuldhulpverlening aan onze inwoners, inclusief preventie en nazorg. Ons doel is mensen schuldenvrij te krijgen of hun schuldenlast beheersbaar te krijgen. De financieel-technische zaken op dit gebied, waaronder budgetbeheer en schuldregelen, zijn overgedragen aan de Stadsbank.

Uitvoeringsorganisatie Sociale zaken Borne, Hengelo, Haaksbergen

Voor de uitvoering van de Participatiewet werken wij samen met Borne en Haaksbergen. Naast de verstrekking van bijstand wordt ook uitvoering gegeven aan het re-integratiebeleid en armoedebeleid.

Wat hebben we bereikt

6.1 Meer inwoners doen mee in de Hengelose samenleving en voelen zich verbonden met (mensen in) hun omgeving

---

6.1.1 In 2024 zetten meer inwoners zich in voor de (lokale) samenleving

---

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Percentage Hengelose volwassenen (18+) dat aangeeft mantelzorg te verlenen (%)	47,3%	47,3%	60,7% ¹
Percentage Hengelose volwassenen (18+) dat aangeeft vrijwilligerswerk te doen (%)	50,3%	50,3%	48,0%

¹ Dit percentage is in Hengelo met 13,4% gestegen. De peilwaarde is afkomstig van het Hengelo Panel, dat in 2023 een veel lager aantal respondenten kende. Daarbij ligt de gemiddelde leeftijd van de respondenten hoog en weten wij dat onder ouderen een oververtegenwoordiging zit van mantelzorgers (zij zorgen vaak voor een partner). Het percentage Hengelose volwassenen dat aangeeft vrijwilligerswerk te doen fluctueert sinds 2020 als gevolg van corona.

6.1.2 In 2024 zijn minder inwoners eenzaam

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023 ¹
Percentage van de Hengelose volwassenen (18-65 jaar) dat aangeeft vaak eenzaam te zijn (%)	5,0%	3,5%	3,9%
Percentage van de Hengelose ouderen (65+) dat aangeeft vaak eenzaam te zijn (%)	1,9%	1,7%	2,0%

¹ Wij zien een afname van het percentage Hengelose volwassenen dat aangeeft vaak eenzaam te zijn, maar iets minder snel dan aanvankelijk beoogd.

Het percentage Hengelose ouderen dat aangeeft vaak eenzaam te zijn is heel iets toegenomen, ondanks de inzet die wij hierop hebben gedaan.

6.2 Meer inwoners in Hengelo redden zichzelf, waar nodig met ondersteuning van de gemeente

6.2.1 In 2024 hebben minder inwoners problematische schulden

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023 ¹
Aantal verwijzingen van Budget Alert naar de Stadsbank in een jaar (aantal)	60	130	70
Percentage verwijzingen voor schuldhulp naar Stadsbank als deel van de totale aanmeldingen voor schuldhulp per jaar in Hengelo (%)	12,0%	21,0%	12,8%

¹ Ten opzichte van wat was begroot, zien wij een verlaging van het aantal verwijzingen van Budget Alert naar de Stadsbank en een verlaging van het percentage verwijzingen schuldhulp naar de Stadsbank als deel van de totale aanmeldingen voor schuldhulp per jaar. Wij wijten dit deels aan de halvering van de saneringstermijn waarop mensen hebben gewacht om in de schuldsanering te gaan. Daarbij komt dat de nulmeting in 2019 en het daaruit afgeleide aantal en percentage voor 2023 niet representatief is geweest. Dat was namelijk het jaar waarin de gemeente de intake overnam van de Stadsbank en lichte zaken zelf afhandelt. Sindsdien is het aantal doorverwijzingen/intakes voor schuldregeling gedaald.

6.2.2 In 2024 maken meer inwoners optimaal gebruik van ons armoedebeleid

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023 ¹
Percentage huishoudens in Hengelo met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (%)	14,9% (2021)	14,9%	13,5%
Percentage kinderen in uitkeringsgezin	6% (2021)	6% (2022)	6%
Percentage huishoudens met een inkomen tot 120% van het minimuminkomen dat gebruik maakt van één of meer minimaregelingen (%)	55,0%	55,0%	62,9%

¹ De publiciteit voor het onderwerp bestaanszekerheid en onze inzet om meer mensen te wijzen op onze minimaregelingen, zien wij terug in het hogere percentage huishoudens met een inkomen tot 120% van het minimuminkomen dat gebruik maakt van één of meer minimaregelingen. Verder valt op dat het percentage huishoudens in Hengelo met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (%) in 2023 is afgenomen. Ondanks de energiecrisis en de inflatie. Dit is conform het landelijke beeld.

6.2.3 In 2024 hebben meer inwoners met weinig kans op regulier werk een (zo nodig aangepaste) baan

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Percentage bijstandsgerechtigden dat in een jaar is uitgestroomd naar betaald werk als deel van het totale aantal bijstandsgerechtigden aan het eind van dat jaar (%)	8,3%	11,1%	8,7% ¹
Percentage re-integratietrajecten dat tot uitstroom naar betaald werk (deeltijd of voltijd) heeft geleid als deel van het totale aantal re-integratietrajecten (%)	7,0%	16,6%	9,0% ²
Aantal personen dat betaald werk verricht met een loonkostensubsidie (aantal)	276	245	324 ³

¹ Dit percentage is lager dan begroot. Dit komt doordat ons bijstandsbestand voor een steeds groter deel bestaat uit inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

² Dit percentage komt voort uit de gegevens van de SWB en betreft alleen de re-integratietrajecten van de SWB die tot uitstroom hebben geleid (als deel van het totale aantal re-integratietrajecten).

³ Het aantal personen dat betaald werk verricht met een loonkosten subsidie (LKS) neemt ook in 2023 toe. Door het beschikbaarstellen van de LKS laten wij ook deze inwoners meedoen in het reguliere arbeidsproces. Het toenemen van het aantal mensen met LKS is dan ook een positief gegeven en is in lijn met de landelijke stimulans om meer mensen aan het werk te helpen.

6.2.4 In 2024 weten meer inwoners de algemene voorzieningen te vinden¹

¹ Algemene voorzieningen zijn voorzieningen, die voor onze inwoners vrij toegankelijk zijn. Dat wil zeggen dat ze geen toestemming van ons nodig hebben om er gebruik van te maken. Algemene voorzieningen kunnen collectief (soms doelgroep gericht) en individueel zijn en zijn altijd voorliggend dan wel aanvullend. Voorbeelden van algemene voorzieningen die door de gemeente worden gefinancierd zijn de jongerensoos, (ouderen)sociëteiten, prenatale voorlichting, taallessen, maatschappelijk werk, ouderenadviseur, jeugdgezondheidszorg en begeleide omgangsregeling (voor ouders in scheiding).

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Percentage inwoners dat aangeeft in de afgelopen 12 maanden actief deelgenomen te hebben aan georganiseerde activiteiten bij organisaties, zoals Wijkkracht, sportverenigingen, culturele instellingen, jongeren centra, etc. (%)	63,6%	68,1%	69,4% ¹

¹ Dit percentage is voor het tweede jaar op rij weer toegenomen. Ons doel, om in 2023 uit te komen op het percentage van voor de coronaperiode (68,1%), zijn wij voorbij gegaan. Dit bevestigt dat wij met de juiste dingen bezig zijn.

6.2.5 In 2024 zijn minder inwoners aangewezen op maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd bij het oplossen van problemen in hun levenssituatie¹

¹ Maatwerkvoorzieningen zijn voorzieningen die niet vrij toegankelijk zijn. Het gaat dan om collectieve en individuele (maatwerk)voorzieningen waarvan wij als gemeente vinden dat wij er toestemming voor moeten verlenen. Omdat het specialistische zorg is of omdat het een hele dure zorgvorm is. Maatwerkvoorzieningen die wij financieren zijn bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, dagbesteding, hulpmiddelen, vervoer, schuldhulpverlening, ambulante jeugdhulp, pleegzorg of residentiële hulp.

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Percentage Hengelose jeugdigen (tot 18 jaar) dat geïndiceerde jeugdhulp krijgt (%)	14,2%	12,0%	12,5%
Percentage Hengelose inwoners (18-65 jaar) dat een maatwerkvoorziening Wmo krijgt (%)	6,7%	7,0%	6,7%
Percentage Hengelose inwoners (≥ 65 jaar) dat een maatwerkvoorziening Wmo krijgt (%)	10,8% (31,0%)	7,0%	29,7% ¹

¹ Er is een groot verschil te zien in het percentage 'Hengelose inwoners van 65 jaar en ouder dat een maatwerkvoorziening Wmo krijgt' met wat was begroot. Wij hebben gemeend dit percentage aan te moeten passen en daarin alle Wmo-voorzieningen mee te nemen. Het oorspronkelijke percentage (van 7,0% uit peiljaar 2019) is gebaseerd op de Twentse Monitor Sociaal Domein (TMSD) en daarin zaten in het begin een beperkt aantal maatwerkvoorzieningen. Namelijk alleen de OB's (individuele en groepsondersteuning) en niet de huishoudelijke ondersteuning, vervoer en hulpmiddelen etc. Eigenlijk kwam de definitie van de maatwerkvoorziening (die wij bij deze doelstelling heel breed nemen) vanaf het begin niet overeen met de gekozen bron waaruit wij de gegevens haalden. Dit gaan wij nu herstellen. Ter vergelijking vullen wij ook het nieuwe percentage voor 2022 toe.

6.2.6 In 2024 zijn inwoners tevreden over de re-integratievoorzieningen en maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd van de gemeente

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023 ¹
Percentage gebruikers van re-integratievoorzieningen dat tevreden is over het uiteindelijk bereikte resultaat van het traject (%)	73,0%	67,0%	77,0%
Percentage gebruikers van maatwerkvoorzieningen Wmo dat één of meer positieve effecten van de voorziening ervaart (%) ²	86,0%	77,0%	90,0%
Percentage gebruikers van geïndiceerde jeugdhulp dat één of meer positieve effecten van de hulp ervaart (%)	88,0%	97,0%	89,0% ³

¹ De veranderingen in het sociaal domein hebben vooralsnog niet geleid tot een lager percentage tevredenheid over het resultaat / de effecten van het traject of de voorziening. Integendeel. Zowel het percentage gebruikers van re-integratievoorzieningen dat tevreden is over het uiteindelijk bereikte resultaat van het traject als het percentage gebruikers van maatwerkvoorzieningen Wmo dat één of meer positieve effecten van de voorziening ervaart is toegenomen.

² Aan gebruikers van maatwerkvoorzieningen Wmo wordt gevraagd in hoeverre zij door de ondersteuning die zij krijgen (a) beter de dingen doen die zij willen doen, (b) zich beter redden en (c) een betere kwaliteit van leven hebben (maatschappelijke effecten).

³ Dit percentage is afgenomen ten opzichte van wat begroot was. Daarover hebben wij in eerdere P&C-documenten al aangegeven dat het in 2021 bij uitzondering heel hoog was. De groep respondenten bij jeugd is niet heel groot, dus toevalligheden kunnen een grote invloed hebben op het percentage. Ten percentage is ten opzichte van 2022 wel licht toegenomen.

Aanpassen doelstellingen en indicatoren

Zoals wij in eerdere P&C-documenten hebben aangegeven, zullen wij een deel van de Beleidsdoelstellingen en de -indicatoren aanpassen aan de veranderingen die het transitieplan met zich mee brengt. Met de verwerving van de basisondersteuning per 1 januari 2025 verandert er in ieder geval veel binnen 6.2.4 en 6.2.5. Maar het kan ook invloed hebben op andere doelstellingen en indicatoren.

Wat hebben we daarvoor gedaan

6.1 Meer inwoners doen mee in de Hengelose samenleving en voelen zich verbonden met (mensen in) hun omgeving

- Aan de Hazenweg en de Nijverheid vangen wij vanaf 2022 Oekraïners op. In de Tweede Beleidsrapportage hebben wij al aangegeven dat wij in 2023 aan de Hazenweg zijn overgegaan van voornamelijk gemeentelijke opvang Oekraïners (GOO) naar een algemene vluchtelingenopvang. Eind 2023 vinggen wij aan de Hazenweg en Nijverheid circa 470 Oekraïners en 155 asielzoekers op.

- De gemeente Hengelo heeft een wettelijke taakstelling voor het huisvesten van statushouders. De taakstelling voor 2023 bedroeg - inclusief achterstand uit 2022 - 203 statushouders. In 2023 is het ondanks krapte op de Hengelose woningmarkt gelukt om 165 statushouders te huisvesten. Een deel van de statushouders is tijdelijk gehuisvest in woningen in de Nijverheid die gesloopt zullen worden. In het najaar is gestart met het uithuizen van deze groep naar reguliere woningen. De tijdelijke huisvesting en daarmee extra verhuizingen betekenen extra werk voor zowel Welbions en Wijkkracht als voor de afdeling Werk en Inkomen.
- In 2023 is een tweede groep statushouders gestart met hun inburgeringstraject. Een inburgeringstraject duurt tussen de 2 en 3 jaar. Om te zorgen dat statushouders niet in de schulden raken krijgen zij een groepstraining financiële zelfredzaamheid.

6.1.1 Meer inwoners zetten zich in voor de (lokale) samenleving

- De gemeente Hengelo heeft nieuwe doelgroepen voor vrijwilligerswerk geworven, door het bezoeken van bedrijven (promoten bij pre-gepensioneerden) en het trainen van inwoners met een migratieachtergrond. En wij hebben bijeenkomsten georganiseerd om vrijwilligers vanuit verschillende achtergronden bij elkaar te brengen. Doel hiervan was meer onderlinge betrokkenheid en uitwisseling van kennis en ervaring.
- In samenwerking met Wijkkracht, die voor Hengelo de mantelzorgondersteuning uitvoert, is een campagne gestart om meer mantelzorgers te bereiken. Onder andere de Week van de jonge mantelzorgers en de mantelzorgdag hebben wij hiervoor aangegrepen.
- Wij zijn een mantelzorgcafe voor jonge mantelzorgers gestart (bij Skillz jongerenwerk aan de Mozartlaan). Een ontmoetingsplek en een plek om gezellige dingen te doen.
- Wij hebben subsidie verstrekt zodat mantelzorgers van beginnende dementerenden de mogelijkheid hebben gekregen deel te nemen aan Into D'mentia: een virtuele manier om kennis te maken met de leefwereld van beginnende dementerenden.

6.1.2 Minder inwoners zijn eenzaam

- Wij zijn in 2023 begonnen met het versterken van de sociale basis, het werken vanuit positieve gezondheid en wij hebben de Gezonde Wijkaanpak geïntensiveerd en uitgebouwd (zie paragraaf 5.2.7 bij doelstelling 7.3). Bij alle drie activiteiten hebben wij expliciet aandacht gehad voor het signaleren, bespreekbaar maken en aanpakken van eenzaamheid. Het concept positieve gezondheid hebben wij ook opgenomen in de selectieleidraad van de verwerving voor de basisondersteuning, zodat onze toekomstige partners zich hieraan committeren.
- Door onder andere het doorontwikkelen van de Wijkhuysen, het heropenen van de Windhoek en door in te zetten op (voortzetting) van activiteiten en ontmoeten in de wijken (zie doelstelling 6.2.4) hebben wij in 2023 actief ingezet op het betrekken van inwoners die eenzaam zijn.

6.2 Meer inwoners in Hengelo redden zichzelf, waar nodig met ondersteuning van de gemeente

6.2.1 Minder inwoners hebben problematische schulden

- De vroegsignalering van schulden is verder uitgebreid met relevante signaalpartners, zoals verhuurders en woningcorporaties die slechts enkele woningen verhuren in Hengelo. Naar aanleiding van de gemelde signalen voert BudgetAlert huisbezoeken uit, maar ook wordt er steeds meer telefonisch contact gezocht. Hier is goede respons op.
- De Stadsbank Oost Nederland heeft de klantreis uitgerold. Voor Hengelo betekent dit dat er meer uren per week iemand van de Stadsbank aanwezig is op het stadhuis. Dit geeft een nog betere verbinding met de werkzaamheden van BudgetAlert en verbetert de dienstverlening aan onze inwoners.
- Geldbalie is als pilot voorbereid, maar vanwege personele wisselingen niet in 2023 daadwerkelijk gestart. In 2024 zal de pilot Geldbalie gaan lopen bij de tijdelijke modulaire woningen van Welbions, zoals ook aangegeven in de uitvoeringsagenda transformatie.
- Met de inzet vanuit het Actieplan Bewind wordt een eerste financieel resultaat geboekt. Zie 6.3 bij 'Wat heeft het gekost'.

6.2.2 Meer inwoners maken optimaal gebruik van ons armoedebeleid

- Er is veel publiciteit geweest over het onderwerp bestaanszekerheid waarbij mensen verwezen zijn naar de gemeente voor ondersteuning. De gemeente Hengelo heeft de inwoners die in 2022 de energietoeslag

hebben ontvangen, maar nog geen gebruik maken van de overige regelingen van ons armoedebeleid, actief gewezen op de regelingen.

- In 2023 is opnieuw een energietoeslag aan inwoners met een laag inkomen verstrekt. De fixbrigade heeft inwoners geholpen met het verduurzamen van de woningen om het energieverbruik te verminderen.
- Wij zijn gestart met het onderzoek naar de invoering van de Stadspas. Wij koppelen dit aan het nieuwe beleidskader 'Armoede en schulden', waarover wij in 2024 een besluit te nemen.
- Wij hebben in november 2023 de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken van het armoede- en schuldenbeleid. Hierbij is opgehaald aan welke richting de gemeenteraad denkt bij de opdracht uit het transitieplan om de kosten voor de bijzondere bijstand en het minimabeleid te kunnen beperken of verlagen. En waar de aandacht moet komen te liggen in een nieuw op te stellen plan. Wij gaan dit in 2024 verder uitwerken.
- Wij hebben de gemeenteraad ook geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek naar de 'Amsterdamse agenda van schulden en armoede'. Via een motie droeg de gemeenteraad het college op te onderzoeken of onderdelen en instrumenten uit deze agenda ook in Hengelo ingezet kunnen worden. Uit het onderzoek is gebleken dat er sterke overeenkomsten zijn tussen het Amsterdamse en Hengelose beleid. De formulering wijkt op onderdelen af, maar de strekking is gelijk.

6.2.3 Meer inwoners met weinig kans op regulier werk hebben een (zo nodig aangepaste) baan

- In het programma van de Twentse Belofte werkt de gemeente Hengelo samen met partners om jongeren een goed toekomstperspectief te bieden. De gemaakte afspraken in 2022 over samenwerking tussen het Doorstroompunt en scholen om jongeren voor te bereiden op het verlaten van de school en nog twee jaar na het verlaten van de school intensief te begeleiden, zijn in 2023 uitgevoerd.
- De werkcoaches bij het Doorstroompunt (voorheen RMC, zie programma 4) hebben in 2023 35 jongeren begeleid. Dit heeft geleid tot 19 keer werkaanvaarding (parttime of fulltime). Ook zijn twee kandidaten gestart met een traject bij de SWB. De overige kandidaten waren over het algemeen (nog) niet bemiddelbaar, bijvoorbeeld vanwege mentale problemen of houding en gedrag.
- In de regio werkt de gemeente Hengelo voor een optimale samenwerking in de keten UWV-uitvoeringsorganisatie-SWB-Werkplein om het re-integratieinstrumentarium effectief in te zetten. In dat kader zijn er in 2023 afspraken gemaakt over een effectieve inzet van instrumentarium en zijn deze vastgelegd in het prestatiecontract met de uitvoeringsorganisatie SWB. Door daarnaast aansluiting te zoeken bij werk- en regiegroepen in de arbeidsmarktregio Twente wordt vanuit kennisdeling en uniformiteit effectiever ingezet op het maken van goede matches en begeleiding naar werk.
- Vanuit bovenstaande samenwerkings- en regionale afspraken wordt er aan de voorkant van het proces direct ingezet op toeleiding naar werk en waar nodig worden ketenpartners ingezet. In april 2023 zijn wij gestart met 'Aanvragen 2.0' en dit is inmiddels volledig in werking getreden. Een nieuw proces voor het aanvragen van bijstand: digitaal, eenvoudiger, overzichtelijker en sneller. Om met de inwoner sneller het gesprek te kunnen voeren over en meer aandacht te hebben voor toeleiding naar werk. Eind 2023 heeft 85% van de inwoners die een bijstandsaanvraag hebben gedaan dit digitaal gedaan, 15% via de 'oude route'. Uit de monitoring van dit proces blijkt dat inwoners het met gemiddeld 85% een hoge waardering geven. Tegelijk vindt zo'n 40% dat de website MijnHengelo en de brieven voor de aanvragen duidelijker kan. 93% ervaart het contact met de klantmanager als (zeer) prettig.
- De nieuwe re-integratieverordening is in 2023 voorlopig vastgesteld door het college en heeft ter inzage gelegd. De verordening is inmiddels door de gemeenteraad vastgesteld.

6.2.4 Meer inwoners weten de algemene voorzieningen te vinden

- Ter versterking van de sociale basis hebben wij om te beginnen een overzicht gemaakt van sport, cultuur en welzijnsvoorzieningen. Ook zijn wij gesprekken gestart met professionals, inwoners en gemeente over gelijkwaardig samenwerken in de wijk. Met betrekking tot de monitoring van de sociale basis hebben wij een 0-meting gemaakt (om te beginnen met aantallen formele sociale basis), om te zien waar wij staan voorafgaand aan de gewenste transitie. Zie de factsheet in bijlage 10.2.
- De gemeente Hengelo heeft het outreachende GGZ werk in de wijk en de ondersteuning door ervaringsdeskundigen in 2023 uitgebreid. Ervaringsdeskundigen gaan (mee) op huisbezoek, sluiten aan bij de wijkteams en zijn aanwezig bij Bij Mozart. Ook is in Enschede een regionale logeervervoorziening geopend, naast het praktijkhuis met ervaringsdeskundigen. Hier kunnen ook inwoners van Hengelo met GGZ problematiek terecht, zonder indicatie.

En in aansluiting op het normaliseren hebben wij meegedaan met initiatieven om de acceptatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid te vergroten. Vanuit het project 'Samen in de wijk' zijn ervaringsdeskundigen opgeleid om voorlichting te kunnen geven.

- Wij hebben de Wijkhuizen verder doorontwikkeld (project Versterken Voorliggend). En wij hebben het ontmoeten gefaciliteerd, met onder andere het heropenen van de ontmoetingsruimte in de Windhoek en begin 2023 is er in Wijkhuys Weidedorp een extra Avem-groep (voor Alochtone vrouwen en mannen) gestart. De ervaringen uit de doorontwikkeling hebben wij meegenomen in het opstellen van de selectieleidraad voor de verwerving van de basisondersteuning.
- Wij zijn eind 2023 gestart met de voorbereidingen en het maken van een programma van eisen voor de verbouw van wijkcentrum Slangenbeek. Samen met inwoners en gebruikers van het pand. Door het wijkcentrum Slangenbeek toekomstbestendig te verbouwen wordt in de grootste wijk van Hengelo ontmoeten en activiteiten op het gebied van sport, cultuur en welzijn met elkaar verbonden.
- Wij hebben in 2023 een extra financiële impuls gegeven aan de zogenaamde 'gesloten' speeltuinen. De Stichtingen van de wijkcentra met een 'gesloten' speeltuin hebben aangegeven het lastig te vinden om de speeltuinen up to date te houden en het onderhoud te blijven doen. Het is veel werk en de kosten zijn hoog. De speeltuinen zijn belangrijke plekken voor ontmoeting.
- In 2023 is er een samenwerking ontstaan tussen Skillz jongerenwerk en de voorliggende GGZ voorziening Bij Mozart. Beiden zijn gehuisvest in de locatie aan de Mozartlaan.
- In september 2023 is Studio 15 Hengelo gestart aan het Hazemeijer in Hengelo. Dit is een samenwerking tussen Metropool, Skillz jongerenwerk en Oyfo. Binnen Studio 15 kunnen jongeren gratis meedoen aan activiteiten om - onder begeleiding van creatieve pedagogische jongerencoaches - hun creatieve en culturele talenten te ontwikkelen en tentoon te spreiden. Het is voor alle jongeren tussen de 12 en 30 jaar, maar met name voor jongeren, die hiertoe van huis uit, niet gestimuleerd worden.
- Wij hebben door partners diverse preventie activiteiten voor jeugd laten uitvoeren. Het gaat hierbij om verschillende onderwerpen zoals het bevorderen van een gezonde leefstijl (middelengebruik, gezond gewicht, mentale gezondheid) en om het weerbaar(der) maken van kinderen en jongeren om negatieve of ongezonde verleidingen tegen te gaan. Zo zijn er (groeps)bijeenkomsten en trainingen door Mediant uitgevoerd voor kinderen van ouders met psychiatrische problematiek (KOPP) en jongeren met depressieve klachten (GRIP op je DIP). Maar ook de preventieve inzet van Tactus al dan niet in combinatie met Loes opvoedondersteuning en/of de JGZ (Gezonde School en Jongeren op Gezond Gewicht).
- Wij hebben in 2023 ingezet op het doorontwikkelen van het preventieteam jeugd en het vindplaatsgericht werken van dit team. Het team bestaat uit de schoolzorgondersteuners, praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen en de sociaal activeringsmakelaar. Wij hebben nieuwe afspraken gemaakt over de continuering van de schoolzorgondersteuners en hebben geïnvesteerd in het verbinden van de teamleden, met elkaar en met de partners (huisartsen, scholen en voorliggend veld).
Om goed vorm te kunnen geven aan de transformatie van het sociaal domein, wordt het preventieteam onderdeel van de basisondersteuning en is het opgenomen in de selectieleidraad voor de verwerving ervan. Daarbij is ook een eerste beeld opgenomen over het werken met wijkteams voor jeugd en de herinrichting van de toegang daarop. In afwachting van de vormgeving van de wijkteams, zijn wij nog niet gestart met de stedelijke teams in het onderwijs.

6.2.5 Minder inwoners zijn aangewezen op maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd bij het oplossen van problemen in hun leefsituatie

- Het aantal inwoners met een indicatie en het aantal unieke indicaties Wmo & Jeugdwet is in 2023 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van voorgaande jaren. De stijgende trend is daarmee aan het afvlakken vanaf 2022. Wij zien daarbij binnen de Wmo en jeugdhulp bij begeleiding (de huidige ondersteunings-behoefte) de aantallen minuten per week (individuele begeleiding) en dagdelen per week (groeps-begeleiding) afnemen. Zie de factsheet in bijlage 10.2.
Met betrekking tot wonen en verblijf jeugd zien wij de inzet van zware verblijfsplekken weer toenemen. De problematiek wordt steeds complexer, waardoor zorgaanbieders enkel nog akkoord gaan met opname in duurdere vormen van verblijf omdat de financiering anders niet toereikend is. Daarnaast zijn er onvoldoende uitstroommogelijkheden beschikbaar en zijn de kosten gestegen. Zie 6.73c bij 'wat heeft het gekost'.
- Het aantal Wmo-cliënten met een indicatie voor vervoer naar de dagbesteding is in 2023 verder afgenomen (van 356 in 2021, 279 in 2022 naar 246 in 2023). Wij hebben bij de nieuwe aanbesteding van het maatwerkvervoer in 2023 rekening gehouden met een daling van het vervoersvolume.
- De gemeente Hengelo is in 2023 gestart met de lokale verwerving voor de basisondersteuning per 1 januari 2025. Daarin zullen onder andere de individuele- en groepsbegeleiding Wmo, de individuele

begeleiding jeugd en een deel van de groepsbegeleiding jeugd worden opgenomen. Naast een groot deel van het welzijnswerk. Na de (verlengde) consultatieperiode (januari-juni 2023), waarin wij veel waardevolle informatie hebben opgehaald bij de aanbieders, hebben wij de selectieleidraad opgesteld. Dit vormt de basis voor de nieuwe afspraken die wij gaan maken met een beperkt aantal (zorg)aanbieders. Wij hebben eind 2023 een samenwerkingsverband van aanbieders geselecteerd waarmee wij de dialoofase ingaan. Dit moet leiden tot een gunningsleidraad en uiteindelijk tot gunning van de opdracht.

- De gemeente Hengelo heeft de huishoudelijke ondersteuning in 2023 opnieuw aanbesteed, samen met een aantal andere Twentse gemeenten. Er zijn nieuwe contracten gesloten; wij zijn van 5 naar 9 aanbieders voor huishoudelijke ondersteuning gegaan. Met de aanbieders is afgesproken dat er wordt ingestoken op positieve gezondheid en reablement. Dat wil zeggen dat zij kijken wat inwoners zelf kunnen en wat hun sociale netwerk kan betekenen.
- Wij zijn in april 2023 begonnen met Powerfull Ageing als onderdeel van reablement, bedoeld voor inwoners die bij ons een Wmo-maatwerkvoorziening aanvragen (met name voor huishoudelijke ondersteuning). Met Powerful Ageing werken inwoners aan het behouden én verbeteren van uw fysieke zelfredzaamheid. Voor in huis, maar ook voor buiten de deur. In 2023 zijn er 114 intakes geweest, waarvan voor 62 inwoners Powerful Ageing geschikt is bevonden (in lijn met het verwachte percentage van 50%). Daarvan zijn 45 inwoners gestart met het programma.
- Het project Thuisgekookt heeft in 2023 meer inwoners bereikt en met Wijkkracht een plan gemaakt voor lokale implementatie van 'koken voor een buurgenoet' binnen het bestaande aanbod van de Hulpdienst Hengelo.
- De activiteit 'Aanmodderen is stoppen' is in 2023 vanuit het transformatieplan gestart. Met als doel jongeren niet langer dan nodig in de gespecialiseerde jeugdzorg te houden en uitstroom te vergroten. Eind 2023 waren er van de 82 geselecteerde casussen 29 zaken afgerond, 16 zaken in behandeling en 37 zaken nog op te starten (veelal regie zaken). Wij zien naast het inzetten van passende ondersteuning ook een positief financieel effect. De zorgkosten van de betreffende doelgroep dalen door het afschalen van maatwerk. Wel langzamer dan aanvankelijk gedacht. Een positief bij-effect is dat wij ouders nu al meenemen in de transformatiegedachte (cultuuromslag).
- Wij zijn samen met OZJT en de andere Twentse gemeenten ook gestart met de - verplichte - regionale inkoop van de jeugdhulp. Denk daarbij jeugdbescherming/ jeugdreclassering, jeugd GGZ en wonen en verblijf jeugd. In april 2023 zijn de inkoopstrategieën vastgesteld, waarin keuzes zijn beschreven voor sturingsinstrumenten per subtender (bijvoorbeeld inkoop en contractvorm). Daarna zijn de bestekken uitgewerkt, heeft er een tarievenonderzoek plaatsgevonden en is via marktconsultaties feedback opgehaald bij aanbieders. Om de kosten van de regionale inkoop per 2025 inzichtelijk te maken is tevens gewerkt aan een financiële impactanalyse (was – wordt). Daarop komen wij in de Zomernota 2024-2028 terug. De regionale inkoop staat niet los van de Hervormingsagenda jeugd, de Samenwerkingsagenda jeugdhulp en onze lokale verwerving van de basisondersteuning.
- In 2023 zijn de leidende principes uit de Regiovisie jeugdhulp Twente uitgewerkt in de inkoopstrategie (zie boven) en in de meerjarige Samenwerkingsagenda jeugdhulp. Deze hebben wij vastgesteld in november 2023. In de Samenwerkingsagenda is een prioritering aangebracht om de meest urgente problemen op korte termijn aan te pakken. Urgente doelen zijn o.a. het verminderen van de instroom in residentiele jeugdhulp (waaronder de Jeugdzorgplus) en het creëren van kleinschalige (woon)voorzieningen en het verbeteren van een geïntegreerd ambulante aanbod voor de meest complexe situaties.
- Gemeenten en zorgaanbieders zijn gaan samenwerken om de wachttijden voor jeugdhulp in Twente duurzaam op te lossen. Deze zogenaamde 'Aanpak wachttijden' wordt vanaf nu meegenomen in het uitwerken van de Samenwerkingsagenda.
- Het proces met betrekking tot het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming ter verbetering en vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen heeft in Twente vertraging opgelopen (en daarmee ook onze inzet vanuit het transformatieplan op het effectief gebruik maken van het gedwongen kader). Diverse partners bleken niet in staat vanaf september voldoende capaciteit beschikbaar te hebben om daadwerkelijk te starten met pilots. Het voornemen van de gemeente Hengelo om vanaf maart 2024 aan te haken als pilot gemeenten komt vooralsnog niet in gevaar.
- Veilig Thuis Twente (VTT) heeft sinds juni 2023 weer een werkvoorraad (na twee jaar werkvoorraadvrij gewerkt te hebben). Met middelen van Centrumgemeente Enschede is er een personele uitbreiding geweest tot en met december 2023. Ook zien wij dat VTT een deel van de casussen (na beoordeling op veiligheid) direct overdraagt richting de gemeenten en dat de regisseurs Jeugd en gezin zelf veiligheidsbeoordelingen doen. VTT heeft eind 2023 een kwantitatief onderzoek gedaan, waaruit een stijging van meldingen naar voren komt. Er volgt nader onderzoek om de structurele (financiële) effecten te kunnen berekenen.

- Wij hebben ons in 2023 ingezet voor meer woningen voor de doorstroom en uitstroom van inwoners uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Dit doen wij door samenwerking met Welbions en corporaties in de regio middels het Transferpunt.
- In 2023 hebben wij in voorbereiding op de Wet versterking regie volkshuisvesting de opgave rondom wonen en huisvesting voor kwetsbare inwoners geïnventariseerd. Hengelo maakte deel uit van de koplopersregio, wat geresulteerd heeft in een Regionale Woonzorgvisie. In 2024 wordt dit vastgesteld en vertaald naar lokale opgaven (zie ook programma 8). Naast de huidige opgave uit de notitie 'wonen en zorg in Hengelo 2019-2025' wordt dit de basis voor het Programma Volkshuisvesting (in 2024).
In de prestatieafspraken die we in december 2023 met Welbions hebben vastgesteld hebben wij aandacht besteed aan kwetsbare doelgroepen.
- In juli 2023 zijn de Units 074 als gemengd wonen project opgeleverd, waarbij er 20 woningen beschikbaar zijn gekomen voor kwetsbare jongvolwassenen met een Toekomstplan. Wijkkracht is ingezet om voor alle bewoners van de Units om de sociale cohesie te versterken en hulpvragen vroegtijdig te signaleren.

6.2.6 Inwoners zijn tevreden over de re-integratievoorzieningen en maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugd van de gemeente

- Met de start van de transformatie en de verwerving van de basisondersteuning zijn wij in 2023 ook begonnen met het creëren van bewustwording over dat het anders moet in het sociaal domein. Bewustwording over wat inwoners zelf kunnen doen (goede zorg voor jezelf en zorgen voor elkaar), aangevuld door inzet van vrijwilligers (waar dat kan) en professionals (waar dat moet). Bewustwording ook over dat de gemeente niet (langer) alles oplost en vergoedt en over wat de kosten zijn van (aanvullende) basisondersteuning. Dat wij alleen dan ook op de langere termijn de ondersteuning kunnen blijven bieden voor mensen die dat echt nodig hebben. Vooralsnog zijn wij hiermee met name gestart bij onze partners en onszelf. Ter voorbereiding op en tijdens de gesprekken over de verwerving van de basisondersteuning bijvoorbeeld.

Wat zijn we blijven doen

Ondersteuning jeugd en kwetsbare gezinnen

- De gemeente Hengelo heeft ook in 2023 voor jeugd en gezinnen via een brede vraagverheldering problematiek geanalyseerd. En ze verwezen naar voorliggende mogelijkheden waar mogelijk en toegeleid naar maatwerkvoorzieningen waar nodig. Ook is er regie gevoerd bij complexe en/of onveilige opvoeden- en opgroeisituaties.
- Wij hebben geïnvesteerd in ketensamenwerking, zowel in de basisondersteuning, specialistische ondersteuning als ook in de veiligheidsketen. Om jongeren in een vroegtijdig stadium te kunnen helpen.
- Vanuit het Grip-team hielpen wij structureel ruim 30 gezinnen met complexe, meervoudige problemen via de wrap-aroundcare aanpak. Dit is een aanpak die gezinnen die in de problemen zijn helpt hun eigen doelen te realiseren en weer zelfredzaam te worden. Er zijn ook een aantal Wmo-gezinnen (zonder kinderen) op deze manier ondersteund.
- Na twee pilotsfases heeft de gemeente Hengelo afgesproken dat we er naar streven dat, met alle jongeren die in een jeugdhulpinstelling verblijven en die ouder zijn dan 16 jaar, een Toekomstplan wordt gemaakt. De inzet van een JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) is hiervan onderdeel. We zijn in 2023 begonnen met het verbreden van de aanpak naar alle kwetsbare jongvolwassenen. Met onze partners maken wij afspraken hierover en het wordt ingebracht in het traject rond de verwerving van de basisondersteuning.
- Wij zijn blijven inzetten op preventie en de aanpak van overlast van jeugd(groepen).
- Wij zijn het jongerenwerk van Skillz blijven financieren. Zij spreken de taal van de jongeren, stimuleren hun persoonlijke en sociale ontwikkeling, behartigen hun belangen en geven grenzen aan. Dat doen zij op school, op straat, online, individueel en via groepsactiviteiten en projecten.
- Daarnaast hebben wij aan Halt, Mediant, Tactus, Humanitas Twente subsidie verstrekt voor preventieactiviteiten zoals voorlichting op het onderwijs, spreekuren op het VO, deskundigheidsbevordering aan docenten, specifiek groepsaanbod voor kwetsbare jongeren en maatjesprojecten voor jongeren.
- In 2023 hebben 48 kinderen deelgenomen aan het project Samenspel, waar onder professionele begeleiding hun sociaal emotionele ontwikkeling wordt gestimuleerd. 20 jongeren hebben deelgenomen aan een traject via Tom's kickboksen om via agressieregulatie te werken aan hun hulpvraag.

- Wij zijn bijeenkomsten blijven organiseren met onze netwerkpartners voor jeugd (Stamtafel Jeugd). Op uitvoerend niveau zijn er zes jeugdtafels geweest waar ruim 50 jeugdprofessionals aan deelnemen. Het netwerk wordt gewaardeerd door betrokken partners (vanuit o.a. Welzijn, Jeugdhulp en Onderwijs). Bezien moet worden hoe dit netwerk in relatie tot het Transformatieplan Sociaal Domein in de toekomst verder vorm en inhoud kan krijgen.

Wmo, zorg en welzijn

- Ook in 2023 hebben de consultants en regisseurs Wmo gezorgd dat er zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dichtbij mogelijk een antwoord gevonden kon worden op de (hulp)vraag van inwoners.
- Wij hebben ondersteuning geboden aan jonge en volwassen mantelzorgers en vrijwilligers.
- Wij kopen in en subsidiëren Wmo-ondersteuning (en hulpmiddelen), lokaal en regionaal. Wij sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij het gewone leven.
- Daarbij blijven wij lokaal en regionaal investeren in onderzoek en toetsing van aanbieders om zorgfraude tegen te gaan. Waar mogelijk zetten wij in op het daadwerkelijk terugvorderen van niet of verkeerd bestede zorgmiddelen.
- Wij blijven vervoersoplossing bieden in de regio wanneer gebruik openbaar vervoer niet meer kan. Het gaat daarbij om incidenteel vervoer (voormalige Regiotaxi) en structureel vervoer (van en naar dagbesteding, jeugdvervoer en leerlingvervoer). Ook stimuleren wij onze inwoners gebruik te maken van diensten zoals 'Zelfstandig leren reizen met het OV' en 'Anwb-Automaatje'.
- Wij voeren lokaal contractmanagement uit en ondersteunen de regionale contractmanagers.
- In samenwerking met onze partners blijven wij inzetten op voldoende, geschikte en betaalbare huisvesting voor kwetsbare inwoners en zorgen daarbij voor de benodigde zorg en ondersteuning (uitvoering 'wonen en zorg in Hengelo 2019-2025').
- Wij blijven lokaal en regionaal inzetten op een sluitende aanpak voor mensen met zorgwekkend gedrag, samen met onze ketenpartners.
- Wij zijn in 2023 de wijkcentra van Hengelo blijven subsidiëren. De stichtingsbesturen van de wijkcentra, de SWB en de gemeente hebben in 2023 ingezet op het verbeteren van de samenwerking. Daarbij hebben wij extra aandacht besteed aan de tijdelijke overname van het bestuur van Stichting De Tempel, het wijkcentrum van Groot Driene, door Stichting Wijkcentra Hengelo Noord. Dit zorgt ervoor dat de activiteiten in de Tempel gewoon door kunnen gaan en is er voor de gebruikers niets veranderd. In het najaar van 2023 hebben wij de start gemaakt met het verkennen van de mogelijkheden voor de langere termijn.

Werk, inkomen en schuldhulpverlening

- Vanuit de Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen hebben we de Participatiewet uitgevoerd voor de gemeenten Borne, Hengelo en Haaksbergen.
- Wij hebben inwoners van de gemeente Hengelo ondersteund bij het oplossen van hun financiële zorgen en/of problemen. Dit door de inzet van schuldhulpverlening vanuit BudgetAlert. Wij hanteerden hierbij een integrale aanpak en leverden maatwerk passend bij de situatie van de inwoners. Waar nodig hebben wij ze doorverwezen naar de Stadsbank voor het afhandelen van een schuldregeling en/of budgetbeheer rekening.
- De gemeente Hengelo kent verschillende regelingen om gezinnen en mensen in armoede te ondersteunen, waaronder het kindpakket. Wij hebben ons ook in 2023 ingezet om deze regelingen goed onder de aandacht te brengen, zodat de doelgroep er ook maximaal gebruik van kan maken.
- Wij hebben ook het afgelopen jaar een collectieve zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen aangeboden.
- Wij hebben in de arbeidsmarktregio Twente vol ingezet op een Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Samen met de belangrijkste partners zoals werkgeversorganisaties, vakbonden, onderwijsinstellingen en UWV hebben wij gewerkt aan actielijnen die voortkomen uit onze gezamenlijke Twentse visie op een LLO om in Twente een optimale leercultuur te creëren. Doel is iedereen in een snel veranderende arbeidsmarkt arbeidsfit te maken of te houden en werkgevers van goed gekwalificeerd personeel te voorzien.
- Wij zijn blijven samenwerken binnen het Werkplein Midden Twente, om mensen uit verschillende bestanden (deels) aan het werk te helpen. Wij volgden de landelijke ontwikkelingen voor de herinrichting van de arbeidsmarktinfrastructuur op de voet en namen actief deel aan de regionale ontwikkelingen richting een zogenoemd regionaal werkcentrum.
- Wij hebben workshops, participatietrajecten en re-integratietrajecten voor bijstandsgerechtigden ingekocht en uitgevoerd. De SWB is onze uitvoeringsorganisatie voor Wsw (Wet sociale werkvoorziening), Nieuw

beschut en re-integratie. Daarnaast is een deel van de begeleiding uitgevoerd door onze eigen arbeidsmarkt-, werk-, participatie-, en jobcoaches.

- Het Taalpunt Hengelo is in 2023 volop in bedrijf geweest. Samen met partners in de stad zijn verschillende programma's ingezet om lage basisvaardigheden te optimaliseren onder verschillende doelgroepen. Ook zijn lage basisvaardigheden bespreekbaar gemaakt bij werkgevers. Met verschillende programma's zijn mensen met lage basisvaardigheden ondersteund waardoor ze beter inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt. Wij hebben onze infrastructuur benut waarin wij samenwerken met partners om lage basisvaardigheden te traceren en vervolgens te verhelpen.
- Via het ROZ hebben wij starters en zzp-ers geadviseerd en gefaciliteerd. De rol van het ROZ binnen de arbeidsmarkt is groot. Zo is het probleem van het vinden van personeel in deze krappe arbeidsmarkt soms een thema voor ondernemers die met problemen bij ROZ aankloppen. Maar elke zelfstandige ondernemer die bij ROZ aanklopt om te starten, of met financiële problemen, is zelf ook een potentiële kracht op de arbeidsmarkt. Daarnaast heeft het ROZ een belangrijke rol als adviseur voor Sociaal Impact Ondernemen, dat bijdraagt aan inclusiviteit.

Werken aan een inclusieve samenleving

- Ook in 2023 is Hengelo een regenbooggemeente geweest, waarmee we aandacht hebben gevraagd voor de positie van Lhbtq+ personen (Lhbtq+ staat voor lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer, asexueel; de + staat voor andere variaties die niet vallen binnen de gebruikelijke definities van 'man' en 'vrouw' of niet heteroseksueel of cisgender zijn). Ook hebben wij actief meegewerkt aan de Coming Out Dag.
- Ook in 2023 hebben wij gezorgd dat nieuwkomers snel een plek binnen onze samenleving vinden. Dat doen wij door onder andere een brede intake, duale trajectenroutes en ondersteuning richting zelfredzaamheid en begeleiding gedurende het hele inburgeringstraject.
- Wij zijn, in samenwerking met belangenverenigingen (Stichting Gehandicaptenraad Hengelo en Bartimeus), blijven inzetten op het toegankelijker maken (openbare) ruimte en vastgoed. Onder andere door een actie in de binnenstad in de week van de toegankelijkheid. Daarnaast zijn in 2023 de gymzalen aan de Woolderesweg en Jan Prinsstraat, de sporthal Hasseler Es en het wijkcentrum Weidedorp toegankelijk gemaakt.

Wat heeft het gekost

Middels de 1e verzamelwijziging (zaak 3504059) is er een verfijning van informatie voor derden (IV3) in de Begroting 2023 aangebracht. Dit zorgt ervoor dat in onderstaande tabel soms geen primitief begrote bedragen worden weergegeven bij een taakveld maar wel bij de de gewijzigde Begroting. Voor de uitsplitsing hiervan verwijzen wij naar de eerder genoemde zaak.

6 Sociaal domein	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 gewijzigd	Rekening 2023	Vershil
Baten	831	21.118	21.246	128
Lasten	14.015	24.335	22.699	1.636
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-13.184	-3.217	-1.453	1.764
Baten	-	-	-	-
Lasten	6.345	8.984	9.128	-144
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-6.345	-8.984	-9.128	-144
Baten	39.644	43.352	44.369	1.017
Lasten	51.598	64.988	64.101	887
6.3 Inkomensregelingen	-11.954	-21.636	-19.732	1.904
Baten	-	-	-	-
Lasten	12.145	13.271	13.282	-11
6.4 WSW en beschut werk	-12.145	-13.271	-13.282	-11
Baten	83	1.193	1.346	153
Lasten	6.034	8.284	8.236	48
6.5 Arbeidsparticipatie	-5.951	-7.091	-6.890	201
Baten	-	17	21	4
Lasten	2.546	3.556	3.741	-185

6 Sociaal domein	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 gewijzigd	Rekening 2023	Vershil
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-2.546	-3.539	-3.720	-181
Baten	1.255	-	-	-
Lasten	27.628	-	-	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-26.373	-	-	-
Baten	-	985	1.003	18
Lasten	-	11.364	11.369	-5
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-	-10.379	-10.366	13
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	10.916	10.446	470
6.71B Begeleiding (WMO)	-	-10.916	-10.446	470
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	2.393	2.418	-25
6.71C Dagbesteding (WMO)	-	-2.393	-2.418	-25
Baten	-	116	11	-105
Lasten	125	-	-	-
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-125	116	11	-105
Baten	-	-	-	-
Lasten	28.665	-	-	-
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-28.665	-	-	-
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	3.917	4.349	-432
6.72A Jeugdhulp begeleiding	-	-3.917	-4.349	-432
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	5.659	5.538	121
6.72B Jeugdhulp behandeling	-	-5.659	-5.538	121
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	2.820	2.833	-13
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	-	-2.820	-2.833	-13
Baten	-	78	71	7
Lasten	487	1.456	1.543	-87
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	-487	-1.378	-1.472	-94
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	1.993	2.009	-16
6.73A Pleegzorg	-	-1.993	-2.009	16
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	1.207	1.176	31
6.73B Gezinsgericht	-	-1.207	-1.176	-31
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	5.384	6.273	-889
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	-	-5.384	-6.273	-889
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	6.779	6.735	44
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	-6.779	-6.735	-
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	1.342	1.422	-80
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-1.342	-1.422	-80
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	645	600	45
6.74C Gesloten plaatsing	-	-645	-600	45
Baten	-	-	-	-
Lasten	947	-	-	-
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-947	-	-	-
Baten	850	2.500	3.234	734
Lasten	-	-	167	-167
6.81A Beschermd wonen (WMO)	850	2.500	3.067	567
Baten	-	-	13	13

6 Sociaal domein	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 gewijzigd	Rekening 2023	Vershil
Lasten	-	997	994	3
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-	-997	-981	16
Baten	-	-	-	-
Lasten	3.795	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-3.795	-	-	-
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	2.890	2.863	27
6.82A Jeugdbescherming	-	-2.890	-2.863	27
Baten	-	-	-	-
Lasten	-	365	383	-18
6.82B Jeugdreclassering	-	-365	-383	-18
Saldo 6 Sociaal domein	-111.667	-114.186	-110.991	3.195

Financiële toelichting

Zoals wij bij doelstelling 6.2.5 al hebben toegelicht zien wij over het algemeen een stabiliserende trend in cliënten en indicaties voor Wmo en jeugd en een afname van de ingezette uren en dagdelen. Dit maakt dat wij het besparingspotentieel voor 2023 volledig hebben kunnen invullen. Bij Wmo hebben wij, door inzet vanuit het transformatieplan, de positieve financiële effecten hiervan in de Zomernota 2023-2027 al verwerkt. Ook voor Werk & Inkomen hebben wij in de Zomernota het besparingspotentieel voor 2023 geheel en voor 2024 gedeeltelijk kunnen invullen. Het besparingspotentieel voor Jeugd is voor 2023 incidenteel ingevuld. Zie bijlage 10.2.

Toch zien wij in vergelijking met voorgaande jaren de werkelijke uitgaven Wmo, jeugd en werk & inkomen stijgen. Zie hiervoor de factsheet in bijlage 10.2. Dit maakt nogmaals duidelijk dat wij ondanks de ingezette veranderingen niet overal invloed op hebben. De stijging van de uitgaven Wmo en Jeugd is grotendeels te verklaren door reguliere prijsindexatie en de verwerking van de uitkomst van het onderzoek reële tarieven Wmo en Jeugd in 2023. Daarnaast zien wij binnen jeugd de zwaarte van de indicaties toenemen (bijvoorbeeld voor wonen en verblijf) en zijn wij wettelijk verplicht de hulp te verlenen. Voor werk & inkomen wordt deze stijging veroorzaakt door een stijging van het wettelijk minimumloon, de conjuncturele effecten en extra inzet op loonkostensubsidie. Hiervoor worden wij gecompenseerd door stijging van het BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen inkomensvoorzieningen Gemeenten).

Binnen dit programma zien wij voordelen ten opzichte van de 2e Beleidsrapportage 2023. Dit komt in veel gevallen door incidentele zaken waar wij weinig invloed op hebben. Bijvoorbeeld de regelingen voor vluchtelingen, energietoeslag en beschermd wonen.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (€ 1.764.000 voordeel)

- Opvang van vluchtelingen: € 1.484.000 voordeel. Ook in 2023 hebben wij vluchtelingen opgevangen aan de Hazenweg en in de sloopwoningen aan de Nijverheid. Voor deze opvang ontvangen wij verschillende vergoedingen vanuit het Rijk en COA. In de 2e Beleidsrapportage 2023 hebben wij nog een laatste bijstelling van de inkomsten voorgesteld en hierop zien wij geen noemenswaardige afwijking. Wel hebben wij vanuit de compensatie Jetten een tegemoetkoming voor de energielasten ontvangen. Dit leidt tot een voordeel van € 87.000. Op basis van de uitgaven 2022 en de eerste maanden van 2023 hebben wij de lasten 2023 voor deze noodopvang zo goed mogelijk geprobeerd in te schatten. Deze inschatting blijft complex voor de noodopvang van vluchtelingen. Per saldo komen we uit op een voordeel van € 1,5 miljoen. Dit wordt grotendeels verklaard doordat wij een post onvoorzien van € 900.000 hebben begroot, waarop in 2023 geen aanspraak is gemaakt. De overige afwijkingen zien we bij inhuur personeel aan de Hazenweg (€ 200.000 voordeel) en bij de cateringkosten (voordeel € 300.000). Wij zullen deze werkelijke lasten 2023 weer gebruiken als input voor de actualisatie van de budgetten 2024. Wij stellen voor het voordeel van € 1,5 miljoen te storten in de reserve vluchtelingen, zie hiervoor het bestemmingsvoorstel.
- Uitvoering wet verplichte GGZ en aanpak personen verward gedrag: In 2023 is er gewerkt aan de doelen mentale gezondheid en vroegsignalering alcoholproblematiek binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We hebben extra ingezet op preventieve activiteiten en deskundigheidsbevordering. Deze extra uitgaven hebben wij kunnen bekostigen uit de spuk GALA. Wij kijken altijd hoe we externe financieringsstromen zo optimaal mogelijk kunnen inzetten, hierdoor is een incidenteel voordeel ontstaan op onze eigen middelen. Ook voor 2024 kijken we naar mogelijkheden binnen de spuk GALA. Wij komen

hier in de Zomernota 2024-2028 op terug. Daarnaast is in de begroting rekening gehouden met kosten voor ICT-systemen en voor inzet van de GGD. Deze kosten zijn ten laste van andere taakvelden gebracht en leveren binnen dit taakveld dus een voordeel op. Beide ontwikkelingen zorgen voor een voordeel van € 124.000.

- Wijkwelzijn: De overschrijding op wijkwelzijn (€ 63.000) is hoofdzakelijk te verklaren door de kosten op onderhoud van de wijkwelzijnsgebouwen. De onderhoudskosten voor de gebouwen worden begroot over een periode van 10 jaar. Per jaar fluctueert dit bedrag, in 2023 is een relatief groot bedrag aan onderhoud uitgegeven.
- Sociaal werk in de wijk en preventie: Er zijn voordelen (totaal € 50.000) op het onderdeel sociaal werk in de wijk en preventie door onder meer een kleinere doelgroep voor de beleidsregel Toekomstplannen voor Jong Volwassenen dan vooraf ingeschat en een lager aantal plaatsingen BSO+. De beoogde uitbreiding van het aantal BSO+ plekken heeft daarnaast nog niet plaatsgevonden. Gezien het aantal plaatsingen lager is dan verwacht, wordt de behoefte aan uitbreiding van het aantal plekken nader bekeken.
- Sociale vernieuwing/wijkaanpak: In 2023 hebben wij minder subsidies uitgegeven aan onder andere buurtbonnen en overige subsidies. Er zijn minder aanvragen geweest, waardoor er een voordeel van € 52.000 is ontstaan.
- Het overige verschil bestaat uit afwijkingen onder de € 50.000.

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (€ 144.000 nadeel)

- Uitvoeringkosten Wmo: Met het oog op de transformatie zijn er ontwikkelingen die betrekking hebben op de uitvoering van de Wmo. Vooruitlopend daarop wordt beschikbare formatieruimte niet ingevuld en wordt vervanging in verband met ziekte, bevallingsverlof etcetera door middel van inhuur ingevuld. Inhuur brengt meer kosten met zich mee dan medewerkers in dienst van de gemeente Hengelo waardoor er een overschrijding op de personeelskosten ontstaat (€ 223.000). Daarnaast huren wij, zoals ook vermeld in de Jaarstukken 2022, al sinds 2015 in om aanvragen Wmo binnen de wettelijk gestelde termijnen af te handelen. De bestaande formatie is onvoldoende om dit te realiseren.
- Centra jeugd en gezin (CJG): Er resteert € 66.000 van het budget CJG door lagere vaststelling van subsidies over 2022, door het na-ijleffect van corona is er minder inzet geweest dan verwacht. Daarnaast zijn er minder inhuurkosten geweest.

6.3 Inkomensregelingen (€ 1.904.000 voordeel)

- Bijstand: Het Hengelose BUIG budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) is in het 4e kwartaal 2023 naar boven bijgesteld (2022: € 32,4 miljoen, 2023: € 38,1 miljoen). Enerzijds is deze bijstelling te verklaren door een aanpassing in het Wettelijk Minimum Loon, verwachte conjunctuur en anderzijds ter compensatie voor de uitgaven loonkostensubsidie. In de begroting 2023 hebben wij voor de BUIG de nullijn gehanteerd, dit betekent dat wij verwachten voldoende inkomsten voor de uitgaven te ontvangen. In 2023 zijn onze werkelijke uitgaven per saldo € 696.000 lager dan de werkelijke inkomsten over 2023.
- Bijzondere bijstand Energieregeling: In 2023 hebben wij van het Rijk € 7,4 miljoen ontvangen om onze inwoners van een compensatie te kunnen voorzien. Er is, ondanks brede communicatie, veel minder dan verwacht een beroep op deze regeling gedaan. Inwoners kunnen nog tot en met 1 juli 2024 een aanvraag indienen over 2023. Wij gaan ervanuit dat wij in 2024 nog voor € 500.000 over 2023 gaan verstrekken. Per saldo leidt dit tot een voorlopig voordeel van € 700.000.
- Bijzondere bijstand toeslagen: In 2023 hebben we uitvoering gegeven aan de gevolgen van de kinderopvangtoeslagen affaire. Wij ontvangen hiervoor een vergoeding vanuit het Rijk per gedupeerde en per plan van aanpak en nazorg. Het aantal plannen van aanpak is aanzienlijk meer dan verwacht en hierdoor zijn ook onze inkomsten hoger dan verwacht. Dit leidt tot een voordeel van € 339.000. Daarnaast krijgen wij de kwijtscheldingen en de financiële compensatie één op één vergoed vanuit het Rijk. Dit leidt wel tot afwijkingen op baten en lasten, maar per saldo is dit budgettair neutraal.
- Overige regelingen bijzondere bijstand: Bij de algemene verstrekkingen bijzondere bijstand zien wij een stijging in de uitgaven t.o.v. 2022, maar ook dat onze terugvorderingen stijgen. Dit leidt per saldo tot een voordeel van € 50.000. De afgelopen jaren stegen daarnaast de uitgaven voor bewind. Met verschillende acties uit het Actieplan Bewind, naast steeds meer landelijke aandacht voor de schuldenproblematiek en de vroegsignalering van schulden, wordt nu resultaat bereikt. De kwaliteit van bewindvoering gaat omhoog en de uitgaven gaan omlaag. Bij de 2^e Beleidsrapportage 2023 hebben wij voorzichtig een voordeel van € 50.000 gemeld en uiteindelijk kunnen wij hier nog € 50.000 aan toe voegen. Tot slot zien wij op enkele

kleine posten bijzondere bijstand o.a. Bbz (Bijstandsbesluit zelfstandigen) ook nog kleine voordelen. In totaal is het voordeel € 167.000.

- Het ROZ verricht voor de gemeente Hengelo en onze opdrachtgevende gemeenten werkzaamheden in het kader van schuldhulpverlening, bedrijfsadvisering en startersadvisering aan ondernemers. Als gevolg van de Coronajaren hadden wij onder andere minder reguliere Bbz-aanvragen, wat leidt tot een nadeel op de reguliere begrote opbrengsten. Ondanks de licht stijgende trend die wij in 2023 zagen. Dit nadeel wordt grotendeels gecompenseerd door het doorlopende project TAO/TOZO (Tussentijds Aflossingsonderzoek). Voor een nadere analyse verwijzen wij naar programma 9, Reserve Tozo.
- Het overige verschil bestaat uit afwijkingen onder de € 50.000.

6.5 Arbeidsparticipatie (€ 201.000 voordeel)

- Nieuw Beschut: Tot en met 2020 had de Stichting SWB Beschut een positief resultaat, mede dankzij een plaatsingsbonus vanuit het Rijk per gerealiseerde beschutte werkplek. In 2021 is deze bonus komen te vervallen, maar kon het negatieve resultaat opgevangen worden binnen eigen reserves. Vanaf 2022 lukt dit niet meer. Per 31-12-2023 is het eigen vermogen van de Stichting SWB Beschut negatief. Het eigen vermogen van de stichting mag aan het einde van het jaar niet negatief zijn, waardoor de deelnemende gemeenten een extra bijdrage moeten doen. Voor de gemeente Hengelo betekent dit een incidentele extra last van € 140.000. Vanaf 2024 ontvangen we vanuit het Rijk een extra compensatie waarbij wij verwachten dat de Stichting SWB beschut deze nadelige cijfers grotendeels op kan vangen.
- Inburgering: De nieuwe Wet Inburgering is per 1 januari 2022 ingegaan. Om uitvoering te geven aan deze nieuwe opdracht is er begin 2022 een meerjarenbegroting gemaakt. Voor 2023 zijn derde partijen gestart met de uitvoering, maar hebben zij nog niet het volledige budget geclaimd. Daarnaast hadden wij nog een incidentele post onvoorzien opgenomen waar geen aanspraak op gemaakt is. Dit leidt tot een voordeel van € 242.000.

Voor de Wet Inburgering ontvangen wij twee specifieke uitkeringen, een voor de onderwijsroute en algemene voor de inburgeringsvoorzieningen. Dit leidt tot afwijkingen op baten en lasten, maar is per saldo budgettair neutraal.

- Het ROZ heeft incidentele inkomsten voor een project Sociaal Impact Ondernemen en Platform Impact Oost ontvangen en daarvoor ook uitgaven gemaakt. Dit leidt tot incidentele afwijkingen op baten (€ 87.000) en lasten (€ 61.000), per saldo tot een voordeel van € 26.000.
- Het overige verschil is met name te verklaren door een voordeel aan loon- en inhuurkosten. Voor een nadere analyse verwijzen wij naar programma 9.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) (€ 181.000 nadeel)

Bij de hulpmiddelen was er in de oude contracten sprake van een sterfhuisconstructie van 3 jaar. Die jaren zijn verstreken en alles wat nog viel onder de oude contracten is in 2023 omgezet naar de nieuwe contracten met bijbehorende tarieven. Dit heeft als gevolg dat de uitgaven voor hulpmiddelen zijn gestegen. De hoeveelheid uitstaande hulpmiddelen en inwoners die gebruik maken van hulpmiddelen is niet gestegen. Dit is al geruime tijd stabiel. Tijdens het opstellen van de 2e Beleidsrapportage 2023 hadden wij de verwachting dat deze hogere kosten weg zouden vallen tegen de naar verwachting lagere uitgaven voor woonvoorzieningen. Aan het eind van het jaar zijn er echter nog twee woonunits geplaatst voor inwoners met forse fysieke beperkingen. Deze woonunits zijn erg kostbaar en hebben daarmee geleid tot hogere uitgaven dan verwacht voor woonvoorzieningen.

6.71b Begeleiding (Wmo) (€ 470.000 voordeel)

- Regionaal is er onderzoek gedaan naar de huidige tarieven van het Twents Model Jeugd en Wmo 2015 met de vraag of deze reëel zijn. Uit dit onderzoek zijn aanbevelingen voor de tariefopbouw gekomen. Er is vooruitlopend op de besluitvorming hierover een voorlopige inschatting gemaakt van het financiële effect hiervan in de 2e Beleidsrapportage 2023. De aangepaste tarieven zijn met terugwerkende kracht per 1 januari 2023 vastgesteld. De definitieve besluitvorming heeft op onderdelen geleid tot een aanpassing ten opzichte van de voorlopige inschatting. Dit heeft als gevolg dat er een voordeel is van € 555.000 op de ondersteuningsbehoefte individueel. Dit betreft een structurele bijstelling, hier komen wij in de Zomernota 2024-2028 op terug.
- Wij zien een toename bij de overlast veroorzakende inwoners en in de complexiteit van de casuïstiek. Dit heeft als consequentie dat er meer intensieve begeleiding ingezet moet worden. In eerste instantie intensief om de situatie te stabiliseren en daarna met minder uren per week om de situatie te controleren. Hierdoor hebben wij wat vaker ondersteuningsbehoefte 2 in moeten zetten. Dit zorgt voor een nadeel van € 122.000.

- Het overige verschil bestaat uit afwijkingen onder de € 50.000.

6.71d Overige maatwerkarrangementen Wmo (€ 105.000 nadeel)

Actualisatie van het debiteurensaldo 2023 en voorgaande jaren zorgt voor een incidenteel nadeel van € 105.000.

6.72a Jeugdhulp begeleiding (€ 432.000 nadeel)

De kosten voor inzet van begeleiding zijn gestegen. De zorgvraag wordt steeds complexer, waardoor er een ophoging van indicaties zowel in nieuwe als in de lopende casuïstiek plaatsvindt. Daarnaast worden de verblijfsproducten nog steeds aangevuld met ondersteuningsbehoeften (zie toelichting taakveld 6.73c).

6.72b Jeugdhulp behandeling (€ 121.000 voordeel)

- De definitieve besluitvorming over het regionale onderzoek naar de tarieven van het Twents Model Jeugd en Wmo 2015 zorgt voor behandeling tot een voordeel van € 195.000 (zie toelichting taakveld 6.71b).
- Het aantal cliënten binnen behandeling daalt, maar de zwaarte van de indicaties neemt toe. Daarnaast zijn er eind 2023 nog declaraties over 2022 ontvangen. Deze twee ontwikkelingen leiden tot een nadeel van € 74.000.

6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig (€ 94.000 nadeel)

In de begroting voor de pilot onderwijszorg (Jeugdhulpteam) zijn we uitgegaan van een gelijkmatige inzet van de projectleider tijdens de pilotperiode van 2,5 jaar. De pilot Jeugdhulpteam heeft een doorstart gemaakt in 2023, om deze reden is in 2023 meer inzet van de projectleider geweest. Dit zorgt voor een nadeel van € 59.000. Deze inzet wordt in de resterende pilotperiode afgebouwd, waardoor we over de gehele pilotperiode verwachten uit te komen met het budget.

6.73c Jeugdhulp met verblijf overig (€ 889.000 nadeel)

- Wonen en verblijf: In de 2e Beleidsrapportage 2023 hebben wij aangegeven dat de inzet van zware verblijfsplekken weer toeneemt. De kosten voor wonen & verblijf zijn dan ook verder gestegen, waardoor een nadeel van € 433.000 is ontstaan. De problematiek wordt steeds complexer, waardoor zorgaanbieders enkel nog akkoord gaan met opname in duurdere vormen van verblijf omdat anders de financiering voor de zorgaanbieders anders niet toereikend is.
- Weinig voorkomend hoog specialistisch (WVHS): Verder zien we dat de cliënten langer binnen de WVHS voorzieningen blijven omdat er onvoldoende uitstroommogelijkheden beschikbaar zijn. Daarnaast zijn er eind 2023 nog declaraties over 2022 ontvangen. Deze twee ontwikkelingen leiden tot een nadeel van € 477.000.
Beide ontwikkelingen zijn naar verwachting structureel van aard, hier komen wij in de Zomernota 2024-2028 op terug.

6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/ggz-verblijf (€ 80.000 nadeel)

- Landelijk transitiearrangement (LTA): Waar wij eerder (met name in 2022) een afname zagen in het aantal cliënten met een LTA zien wij in 2023 weer een toename. Dit is een erg kostbare vorm van zorg, waarbij wij geen invloed hebben op de instroom. Dit leidt tot een nadeel van € 266.000.
- Crisiszorg & spoedhulp: Daarentegen hebben we dit jaar ongeveer € 186.000 minder uitgegeven aan crisis- en spoedzorg. Het aantal cliënten met deze vorm van ondersteuning is in 2023 afgenomen.

6.81a Beschermd wonen (Wmo) (€ 567.000 voordeel)

We hebben meer geld ontvangen van de centrumgemeente Enschede voor Beschermd Wonen. De rijksmiddelen die zij heeft ontvangen voor deze taak maar niet volledig heeft kunnen inzetten vloeien terug naar de gemeenten. We hadden in de 2e Beleidsrapportage 2023 rekening gehouden met een bate van € 2,5 miljoen. Eind 2023 blijkt de werkelijke teruggave € 3,2 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door een tekort aan plekken Beschermd Wonen, mede ontstaan door een na-ijleffect van de openstelling Wet Langdurige zorg in 2021. Er is recent gestart met een regionale aanpak van de wachtlijsten en er is een innovatiebudget opengesteld in 2023. Van dit budget is minimaal gebruikt gemaakt en deze middelen vloeien terug naar de regiogemeenten. Hier tegenover staat ook een nadeel op dit taakveld, dit betreffende de verblijfskosten van de cliënten die op basis van de pilot LVB (Licht Verstandelijk Beperkten) in 2023 nog zijn gemaakt (€ 163.000). Deze pilot is in 2023 gestopt, omdat er geen aanbieders zijn.